

Обґрунтування
до питання про прийняття постанови НКРЕКП
«Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»
(внесення змін до Кодексу газотранспортної системи, Методики визначення та розрахунку тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на основі багаторічного стимулюючого регулювання)

Відповідно до положень частини другої статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон про ринок газу), до основних завдань Регулятора на ринку природного газу належать, зокрема сприяння безпечному, надійному та економному функціонуванню газової інфраструктури (газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG), що дасть змогу забезпечити недискримінаційний доступ до неї для всіх замовників.

При цьому, згідно з положеннями статті 33 Закону про ринок газу, Кодекс газотранспортної системи повинен містити такі положення, зокрема:

умови, у тому числі комерційні та технічні, доступу до газотранспортної системи, включаючи перелік послуг транспортування природного газу, що надаються оператором газотранспортної системи, а також умови приєднання нових об'єктів замовників до газотранспортної системи;

правила розподілу потужності.

На виконання вимог Закону про ринок газу, НКРЕКП в межах наданих повноважень постановою від 30.09.2015 № 2493 затвердила Кодекс газотранспортної системи (далі – Кодекс ГТС), який встановлює недискримінаційні умови доступу до газотранспортної системи усім замовникам послуг транспортування, у тому числі споживачам, та загальні умови розподілу потужності.

Так, відповідно до пункту 5 глави 1 розділу I Кодексу ГТС, газорозподільна зона – це територія ліцензованої діяльності оператора газорозподільної системи.

Згідно з пунктом 4 глави 2 розділу II Кодексу ГТС для кожної газорозподільної зони оператор газотранспортної системи створює одну віртуальну точку виходу до газорозподільної системи, що охоплює всі точки виходу до цієї системи, розташовані на території ліцензованої діяльності оператора газорозподільної системи.

У зв'язку із зазначеним, ТОВ «Оператор ГТС України» створено віртуальну точку виходу до газорозподільної системи ПрАТ «Гадячгаз» відповідно до вищезазначених вимог законодавства.

При цьому, процедура розподілу потужності визначається положеннями розділу IX Кодексу ГТС, яка у тому числі поширюється на всі точки виходу з газотранспортної системи до газорозподільних систем.

Разом з тим, Регулятором було отримано рекомендації Антимонопольного комітету від 26.12.2024 № 10-рк, в яких зазначено, що віртуальна точка виходу з газотранспортної системи до газорозподільної системи ПрАТ «Гадячгаз» не об'єднує/не включає жодну фізичну точку виходу до газотранспортної системи, як наслідок ТОВ «Оператор ГТС України» безпідставно та необґрунтовано здійснює розподіл потужності, нарахування плати за розподілену та/або перевищену потужність в цій точці.

УВ
НКРЕКП
№2650-56.1/25 від 24.12.2025
КЕП: Кривоног Т. Л. 24.12.2025 11:30
3FAA9288358EC0030400000064E51F006E0CE200
Сертифікат дійсний з 19.03.2025 до 17.03.2027 14:22

У зв'язку із зазначеним, НКРЕКП звернулася до Секретаріату Енергетичного Співтовариства для отримання консультацій щодо розподілу потужності та застосування тарифів на послуги транспортування природного газу у точці виходу з газотранспортної системи до газорозподільної системи, де відсутнє фізичне з'єднання з газотранспортною системою (ПрАТ «Гадячгаз»), в рамках яких було опрацьовано шляхи вдосконалення умов доступу замовників послуг транспортування до газотранспортної системи у точці виходу до газорозподільної системи, де відсутнє фізичне з'єднання з газотранспортною системою.

Таким чином, з метою удосконалення нормативно-правових НКРЕКП з урахуванням результатів проведених консультацій з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та наданих Антимонопольним комітетом України рекомендації від 26.12.2024 № 10-рк, Департаментом було розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», яким передбачається внесення змін до Кодексу газотранспортної системи та Методики визначення та розрахунку тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на основі багаторічного стимулюючого регулювання.

Проєктом постанови пропонується:

запровадження нового продукту потужності з обмеженнями для постачання видобутого природного газу кінцевим споживачам, які знаходяться в одній газорозподільній зоні з газовидобувним підприємством;

визначення діапазону знижувальних коефіцієнтів для точок входу/виходу в рамках послуги потужності з обмеженнями для постачання видобутого природного газу.

Варто зазначити, що на виконання положень статті 15 Закону про НКРЕКП та положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 18.11.2025 відбулися відкриті обговорення вищезазначеного Проєкту постанови, під час яких були розглянуті надані суб'єктами ринку природного газу та Антимонопольним комітетом України пропозиції та зауваження до Проєкту постанови.

Враховуючи вищезазначене, Департамент пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП».

**Заступник директора Департаменту-
начальник відділу методологічного
забезпечення функціонування ринку
природного газу Департаменту
розвитку газового ринку**

Тетяна КРИВОНОГ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до деяких
постанов НКРЕКП

Відповідно до статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Оператору газотранспортної системи здійснити необхідні заходи для забезпечення роботи інформаційної платформи з урахуванням змін, затверджених цією постановою.

3. Ця постанова набирає чинності з 01 березня 2026 року, але не раніше дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім пункту 2 цієї постанови, який набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг

№ _____

Зміни

**до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг**

1. У Кодексі газотранспортної системи, затвердженому постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823:

1) пункт 5 глави 1 розділу I після абзацу вісімдесят сьомого доповнити трьома новими абзацами такого змісту, а саме:

«потужність з обмеженнями для постачання видобутого природного газу – право одночасного користування потужністю двох віртуальних точок входу/виходу в межах однієї газорозподільної зони:

віртуальної точки входу з газорозподільних систем (місця надходження газу від газовидобувного підприємства в точці його підключення до газорозподільної системи, через яку, у тому числі, може передаватися газ іншого газовидобувного підприємства чи групи газовидобувних підприємств);

віртуальної точки виходу до газорозподільних систем та/або віртуальної точки виходу до суміжного газовидобувного підприємства;».

У зв'язку з цим абзаци вісімдесят восьмий – сто двадцять другий вважати відповідно абзацами дев'яносто першим – сто двадцять п'ятим;

2) у розділі IX:

абзац третій пункту 10 глави 1 виключити.

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом третім;

у главі 7:

у пункті 1:

після абзацу третього доповнити чотирма новими абзацами такого змісту:

«3) потужність з обмеженнями для постачання видобутого природного газу, що передбачає право одночасного користування потужністю таких двох віртуальних точок входу/виходу, приєднаних в межах однієї газорозподільної зони:

віртуальної точки входу з газорозподільних систем (місце надходження газу від газовидобувного підприємства в точці його підключення до газорозподільної системи, через яку, у тому числі, може передаватися газ іншого газовидобувного підприємства чи групи газовидобувних підприємств);

віртуальної точки виходу до газорозподільних систем та/або віртуальної точки виходу до суміжного газовидобувного підприємства.».

Доступ до потужності з обмеженнями для постачання видобутого природного газу споживачам в одній газорозподільній зоні надається постачальнику природного газу.».

У зв'язку з цим абзаци четвертий – дванадцятий вважати відповідно абзацами восьмим – шістнадцятим;

після пункту 7 доповнити новим пунктом 8 такого змісту:

«8. Потужність з обмеженнями, зазначена в підпункті 3 пункту 1 цієї глави, передбачає такі додаткові умови (обмеження):

1) потужність точок входу/виходу, визначена в підпункті 3 пункту 1 цієї глави в рамках потужності з обмеженнями для постачання видобутого природного газу, може використовуватися замовником послуг транспортування виключно для транспортування природного газу між такими точками і не може використовуватися для транспортування природного газу до/від інших точок входу/виходу до/з газотранспортної системи;

2) відсутність доступу до віртуальної торгової точки;

3) обсяг природного газу, поданий до газотранспортної системи у віртуальній точці входу з газорозподільних систем (місце надходження газу від газовидобувного підприємства в точці його підключення до газорозподільної системи, через яку, в тому числі, може передаватися газ іншого газовидобувного підприємства чи групи газовидобувних підприємств) повинен дорівнювати обсягу природного газу, відібраному з газотранспортної системи у віртуальній точці виходу до газорозподільних систем та/або віртуальній точці виходу до суміжного газовидобувного підприємства протягом кожної газової доби;

4) обсяги транспортування природного газу, визначені в підтверджених номінаціях/реномінаціях замовників послуг транспортування природного газу, яким надано право користування потужністю з обмеженнями для постачання видобутку, можуть бути зменшені оператором газотранспортної системи в односторонньому порядку з метою недопущення виникнення небалансу у таких замовників послуг транспортування;

5) обсяг природного газу, зазначений у номінації/реномінації для віртуальної точки з газорозподільних систем (місця надходження газу від

газовидобувного підприємства в точці його підключення до газорозподільної системи, через яку, у тому числі, може передаватися газ іншого газовидобувного підприємства чи групи газовидобувних підприємств) має відповідати обсягу природного газу, зазначеному для віртуальної точки виходу до газорозподільних систем та/або віртуальній точці виходу до суміжного газовидобувного підприємства, в іншому випадку оператор газотранспортної системи відхиляє таку номінацію/реномінацію.».

У зв'язку з цим пункти 8 та 9 вважати відповідно пунктами 9 та 10.

2. У розділі VII Методики визначення та розрахунку тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на основі багаторічного стимулюючого регулювання, затвердженої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2517, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1388/27833:

1) абзац перший пункту 2 після слів «Знижувальні коефіцієнти» доповнити словами та знаками «для потужності з обмеженнями до тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и) на міждержавних з'єднаннях»;

2) після пункту 2 доповнити новим пунктом 3 такого змісту:

«3. Знижувальні коефіцієнти для потужності з обмеженнями для постачання видобутого природного газу можуть приймати значення від 0 до 0,5.

Оператор газотранспортної системи надає НКРЕКП розрахунки та обґрунтування застосування таких коефіцієнтів.».

У зв'язку з цим пункт 3 вважати пунктом 4.
